

سرشناسه	:	عبادتی، شهناز، ۱۳۴۸-
عنوان و نام پدیدآوردگان	:	بسته مدیریت کلاسی، کتاب کار و تمرین فارسی پایه نهم- دوره اول متوسطه
مشخصات نشر	:	تهران: مرآت، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	:	۱۴۰ ص؛ ۲۹×۲۱ س.م.
شابک	:	978-600-7977-04-0
وضعیت فهرست نویسی	:	فبیای مختصر
یادداشت	:	فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است.
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۸۹۹۵۴۱

بسته مدیریت کلاسی	:	کتاب کار و تمرین فارسی پایه نهم- دوره اول متوسطه
ناشر	:	مرآت
دبیر و طراح مجموعه	:	مهرم فی زاده
مؤلف	:	شهناز عبادتی
ویراستار علمی	:	فاطمه محمدی
مسئول اجرایی تولید محتوا	:	سارا نوری
دستیار علمی	:	فاطمه اصل سلیمانی
تایپ و صفحه آرایی	:	هانیه سلطانی
طراح جلد	:	مریم گوماریان
ناظر چاپ	:	علی مسبوق
لیتوگرافی	:	رفاه
چاپ و صحافی	:	رفاه
نوبت چاپ	:	اول ۱۳۹۴
تیراژ	:	۱۵۰۰
قیمت	:	۱۰۰,۰۰۰ ریال

دفتر مرکزی مرآت	:	آدرس: تهران، خیابان کریمخان زند، ابتدای خردمند شمالی، ساختمان شماره ۸۰
	:	تلفن: ۸۵۶۷۰ - ۰۲۱ پیامک: ۰۲۱۸۵۶۷۰ پایگاه اینترنتی: www.meraat.ir

فہرست

سه

بسته آموزشی در اسناد بالادستی چه جایگاهی دارد؟

در اسناد بالادستی نظام تعلیم و تربیت کشورمان در چند سال اخیر، حول موضوع تأثیر به کارگیری بسته‌های آموزشی در افزایش کیفیت آموزش در مدرسه، تأکید زیادی شده است. برای آشنایی با این جایگاه، به دو راهکار زیر از سند تحول بنیادین آموزش و پرورش می‌توان اشاره کرد:

راهکار ۳-۹- توسعه مشارکت بخش‌های دولتی و غیردولتی در انجام امور مربوط به تولید، چاپ و توزیع مواد و منابع آموزشی در چارچوب سیاست‌های آموزش و پرورش با تأکید بر سیاست تولید بسته‌های آموزشی و سیاست چندتالیفی در کتاب‌های درسی.
راهکار ۹-۲۱- حاکمیت برنامه‌محوری به جای کتاب‌محوری و تولید بسته آموزشی در برنامه‌های درسی با رعایت اصل معلم‌محوری.

«بسته مدیریت کلاسی» چیست؟

«بسته مدیریت کلاسی» به عنوان یک بسته آموزشی شامل طرح درس، کاربرگ، کتاب کار و تمرین، محتوای دیجیتال و آزمون‌های پیشرفت تحصیلی، مجموعه‌ای همسو از رسانه‌ها و ابزارهای آموزشی را تشکیل می‌دهد که در قالب یک بسته حداقلی تا حداکثری، با رویکرد نگرش سیستمی در فرایند آموزشی مدرسه و در راستای اهداف برنامه‌ی درسی، برای پایه‌های مختلف تحصیلی، طراحی و تدوین شده است. منظور از رویکرد سیستمی در مدارس، تدوین «اهداف قصدشده» در قالب طرح درس، تسهیل «اهداف اجرا شده» در قالب ابزارهای آموزشی «بسته مدیریت کلاسی» و ارزیابی از «اهداف کسب شده» در قالب آزمون‌های پیشرفت تحصیلی و بازخوردهایی است که با برگزاری این آزمون‌ها در اختیار اعضای مدرسه قرار می‌گیرد. در واقع، «بسته مدیریت کلاسی» بستری فراهم می‌سازد تا مدارس برای انتخاب ابزارهای مناسب آموزشی برای استفاده معلم در کلاس درس، آزادی عمل حداکثری در اختیار داشته باشند؛ بنابراین، در قالب این بسته، ابزارهای آموزشی متنوعی طراحی و به مدارس پیشنهاد می‌شود تا مدیران، مسئولان آموزش، معلمان مدرسه با توجه به نیازهای موجود در مدرسه، ابزار مناسب را برای تحقق اهداف آموزشی خود انتخاب نمایند و با بررسی نتایج کسب شده در آزمون‌ها، از اثربخشی ابزارهای به کار گرفته شده در کلاس‌های درس، آگاهی پیدا کنند. (برای آشنایی بیشتر با «بسته مدیریت کلاسی» به کتاب مرجع خانواده و یا سایت meraati.ir مراجعه نمایید).

کتاب کار و تمرین چیست؟

کتاب کار و تمرین، محتوایی متنوع و حداکثری است که در قالب تکلیف، تمرین و فعالیت، فرایند یادگیری دانش‌آموز در بیرون از کلاس درس را عمق و توسعه می‌دهد. کتاب کار و تمرین، در جایگاه یک کتاب تکلیف، فرصت خلق موقعیت‌های یادگیری را در خانه دانش‌آموز فراهم می‌کند. دانش‌آموز به کمک کتاب کار و تمرین می‌تواند کلیدواژه‌ها و مفاهیم کتاب درسی را عمق بیشتری دهد و ورزیدگی بیشتری در آن کسب کند.

از جمله ویژگی‌های این کتاب به موارد زیر می‌توان اشاره کرد:

- تمرین‌ها و فعالیت‌های کتاب کار و تمرین، ادامه منطقی تمرین‌ها و فعالیت‌های کاربرگ بر اساس حیطه‌های محتوایی کتاب درسی است.
- کتاب کار و تمرین از طریق ارایه تمرین‌های متنوع و متناسب با سطوح مختلف حیطه محتوایی و شناختی به تعمیق یادگیری و تقویت آموخته‌ها در ذهن دانش‌آموز کمک می‌کند.
- کتاب کار و تمرین با حاشیه‌های مرتبط و جذاب تلاش دارد پلی بین مفاهیم کتاب و پیرامون دانش‌آموز برقرار نماید.
- کتاب کار و تمرین، از پیش‌دانسته‌ها و پیش‌آموخته‌های دانش‌آموز، برای ساخت دانش جدید بهره می‌گیرد.

کتاب کار و تمرین چگونه طراحی شده است؟

کتاب کار و تمرین، میدان اندیشه و عمل است. طراحی این کتاب به گونه‌ای صورت گرفته تا فعالیت‌ها در کنار تمرین‌ها قرار گیرند و تمرین‌ها، فعالیت‌های مختلف را پشتیبانی کنند. در طراحی کتاب کار و تمرین تلاش شده است تا دانش‌آموز با پاسخ‌گویی به فعالیت‌های متنوع و تمرین‌های گوناگون، در قالب یک کتاب، کار و تمرین را در کنار یکدیگر تجربه کند و با کمک سایر اجزای «بسته مدیریت کلاسی» کیفیت یادگیری خویش را ارتقا بخشد.

باید توجه داشت که تنوع و کثرت سؤال‌ها در کتاب کار و تمرین، به معنای اجبار معلم برای پرداختن به تمامی این سؤال‌ها در کلاس درس نیست. گاهی اوقات اولیای دانش‌آموزان این گونه تصور می‌کنند که معلم خوب، معلمی است که تمام سؤال‌های کتاب کار و تمرین را در کلاس حل کند، در صورتی که حتی طراحان «بسته مدیریت کلاسی» نیز در تألیف کتاب کار و تمرین چنین هدفی را دنبال نمی‌کنند. این معلم است که با توجه به شرایط کلاس درس و پیشنهادهایی که در قالب کتاب معلم «بسته مدیریت کلاسی» ارایه شده است، تشخیص خواهد داد که توجه به کدام سؤال‌ها ضروری است و کدام سؤال‌ها در بهبود وضعیت کلاس تأثیری نخواهند داشت. در این مواقع تأکید بیش از اندازه از جانب اولیای چنین که با ایجاد آشفتگی در ذهن دانش‌آموز و به وجود آوردن چندبرنامگی در تدریس معلم، بر وضعیت تحصیلی دانش‌آموز تأثیر منفی ندارد. نتیجه دیگری به بار نمی‌آورد.

از جمله اهداف طراحی کتاب کار و تمرین «بسته مدیریت کلاسی» بهبود فرایند یاددهی-یادگیری توسط معلم است. زمانی می‌توان از بهبود فرایند یاددهی-یادگیری سخن به زبان آورد که بتوان ابزار مناسب را به شیوه‌ای مؤثر به کار گرفت. شاید بهترین مرجع در مورد چگونگی استفاده مؤثر از کتاب کار و تمرین، معلمانی باشند که از این ابزار «بسته مدیریت کلاسی» استفاده و متناسب با ویژگی‌های مختلف دانش‌آموزان و نحوه تدریس خود، کارکرد جدیدی برای این ابزار آموزشی تعریف کرده‌اند. به همین منظور، بخش ویژه‌ای در پایگاه اینترنتی مرآت، پیش‌بینی شده که معلمان محترم می‌توانند علاوه بر ارتباط دوسویه با دپارتمان علمی درس مربوطه، تجربه و یا پیشنهاد مورد نظر خود را در استفاده از «بسته مدیریت کلاسی» را با ذکر نام و مشخصات در این قسمت، ثبت کنند. بخشی از این تجربیات که موضوعات کلیدی در دستیابی به تدریسی مؤثر و موفق را شامل می‌شوند، در کتاب معلم «بسته مدیریت کلاسی» به چاپ خواهد رسید.

باسمہ تعالیٰ

«لفظی که از لطافت آن جان کند حضور/ رقصد زبان به سازش و آید به دیده نور/ چون خاک کشورم/ چون ذوق کودکی/ چون بیت رودکی/ چون ذره‌های نور بصر می‌پرستمش»

(عبید رجب - شاعر معاصر تاجیک)

آن گاه که آدمی به خلقت یگانه، از دیگر مخلوقات متمایز شد و جام وجودش از نفحه «ونفخت فیہ من روحی» لبریز گشت، زبانش با نام «هو الخلاق» گفتن آموخت و ارغنون وجودش نغمه‌ها نواخت. گاه بر زبان فردوسی سخن راند، چندی بر خامه سعدی رخ نمود و چندی دیگر در مجلس انس حافظ جلوه‌گری کرد. روزگی نبوشای ساغر خیام بود و چند صباچی، کوهکن بیستون نظامی، تا که از مجنون جامی، مشق عشق آموخت.

از دیرباز تاکنون، شیرین سخنان پارسی‌گوی، از دریای دُر خیز زبان فارسی، لفظ و معنا را بر کنیه وزین سخن، نقش و نگار داده‌اند تا «نو نو طراوتی بدهد / چون سوره بهار».

بی‌تردید پاسداشت زبان فارسی، رمز هویت ملی ما با سنجیده و سخته گفتن، هوشیارانه شنیدن، روان خواندن و شیوا نوشتن میسر خواهد بود. بر این اساس، برخورد فرض داشتیم با برای همراهی با شما استادان و دبیران فرهیخته و دانش‌آموزان عزیز، تجارب و آموخته‌های خویش را پیش روی نهیم تا آن جهنمگ است بر گزینیم و آن چه باید یا محک اندیشه بارور شما گرامی دوستان، صیقل دهیم. تهیه و تنظیم کار افزار آموزشی «کتاب کار و تمرین فارسی پایه سوم (نهم)» حاصل تلاش ماست که پیشکش می‌نماییم.

سعی مؤلف بر آن بوده است تا با طراحی و تدوین مجموعه پرسش‌های متنوع، در سطوح مختلف شناختی، فرایند یاددهی-یادگیری را تسهیل بخشد. در طراحی سؤالات، نمونه‌ای اتخاذ شده است تا ضمن طرح ظرایف علمی-ادبی، قدرت تحلیل و درک و استنباط فراگیران ارتقا یابد. کتاب مذکور را بر پایه‌های بنیاد نهادیم که در پی آورده می‌شود:

A-PDF

Watermark

- توجه به انواع ارزشیابی، با تکیه بر اهداف آموزشی کتاب درسی
- بهره‌گیری از انواع پرسش‌های چند گزینه‌ای، کامل کردنی، کوتاه پاسخ و ...
- چینش پرسش‌ها از سطوح آسان به دشوار
- ایجاد زمینه‌های مناسب برای تمکین و اگران خلاقانه
- تأکید بر تمرین و ممارست تدبیر، با طراحی آزمون‌های قصی

این مجموعه سؤالات، به گونه‌ای تنظیم شده‌اند که گزینش آن‌ها به اقتضای زمان و شیوه مطالعه فردی هریک از دانش‌آموزان امکان‌پذیر است؛ لذا انتخاب روش مناسب فردی و جمعی، در بهره‌گیری از محتوای تدوین شده، می‌تواند تکمیل‌کننده فرایند تألیف و آموزش باشد.

از دیگر اهداف تنوع و تعدد پرسش‌های این کارافزار آموزشی، فراهم آوردن زمینه‌های مؤثر و مناسب برای پیوند «خانه و مدرسه» در بهبود یادگیری دانش‌آموزان مستعد و علاقه‌مند است؛ بنابراین رهنمودهای مؤثر دبیران گران‌قدر و توانمند، می‌تواند راهکارهای مفید را برای مدیریت زمان پاسخ‌گویی به سؤالات مندرج در کتاب مورد نظر، در اختیار دانش‌آموزان ادب دوست قرار دهد.

امید آن که همواره «زبان فارسی» در قُلل عزّت و سرفرازی، پویا و پایا بدرخشد و آرزومند است:

«کاین عشق پاک در دلِ دل‌پرور جهان،

ماند همی جوان،

تا هست آدمی، تا هست عالمی»

برنگاهبانان فرهنگ و ادب فارسی درود باد!

شهناز عبادتی